

Inhoud

A.	INLEIDING	4
B.	ACTIES VAN DE BENELUX-INSTELLINGEN	5
	Comité van Ministers.....	6
	Secretariaat-Generaal.....	8
C.	PROJECTEN	9
1.	INTERNE MARKT & ECONOMIE	10
1.1.	ARBEIDSMARKT	10
1.1.1.	Informatievoorziening.....	10
1.1.2.	Dynamische arbeidsmarkt.....	11
1.1.3.	Aanvullende maatregelen en specifieke knelpunten.....	12
1.2.	TRANSPORT	13
1.2.1.	Verkeersmanagement.....	13
1.2.2.	Harmonisatie regelgeving.....	14
1.2.3.	Digitalisering en elektronische uitwisseling van gegevens.....	15
1.2.4.	Koolstofarm maken van transport	16
1.2.5.	Personenvervoer	17
1.2.6.	Douane	18
1.3.	VOLTOOIING INTERNE MARKT	19
1.3.1.	Interne markt.....	19
1.3.2.	Energie.....	21
1.3.3.	Circulaire economie.....	23
2.	VEILIGHEID & SAMENLEVING	24
2.1.	POLITIE, JUSTITIE & MIGRATIE	24
2.1.1.	Herziening van het Benelux-politieverdrag 2004.....	25
2.1.2.	Ondersteuning van de politieke operatie	26
2.1.3.	Versterking structurele samenwerking	28
2.1.4.	Intensivering fenomeengerichte samenwerking.....	29
2.2.	PREVENTIE EN CRISISBEHEERSING	30
2.2.1.	Paraatheid en beheersing van grensoverschrijdende risico's.....	31
2.2.2.	Samen aanpakken van bedreigingen door de klimaatverandering.....	32
2.2.3.	Bestrijden van dierziekten en beveiligen van de voedselketen	33
2.3.	FRAUDEBESTRIJDING.....	34
2.3.1.	Fiscale samenwerking en fraudebestrijding.....	35
2.3.2.	Sociale samenwerking en fraudebestrijding	37
2.3.3.	Andere soorten fraude	38

BENELUX ALS KENNISCENTRUM.....	39
Benelux Kenniscentrum Grensoverschrijdende Samenwerking	39
Ontwikkelen van het Benelux-recht	40
Opvolgen van samenwerking inzake EU-regelgeving.....	40
BENELUX ALS MOTOR VAN REGIONALE SAMENWERKING	41
Noordrijn-Westfalen (NRW)	41
Euro Contrôle Route (ECR).....	43
Schelderaad	43

A. INLEIDING

Hierbij vindt u het jaarverslag van de Benelux Unie met een overzicht van alle behaalde resultaten in 2017. Het is ook het eerste jaarverslag dat werd opgesteld binnen het Gemeenschappelijk Werkprogramma 2017-2020.

2017 was een goed jaar voor de Benelux-samenwerking. Onder Nederlands voorzitterschap werd verder ingezet op het behalen van concrete resultaten die een impact hebben op het dagelijkse leven van burgers en ondernemers. De focus lag daarbij op twee overkoepelende thema's **duurzame economische regio** met aandacht voor grenzeloze economie en arbeid, circulaire economie, vervoer en logistiek, en **grenzeloze zekerheid en veiligheid** met aandacht voor grensoverschrijdende fraude in de zorg en de coördinatie van crisismanagement en nucleaire inspecties.

Meer dan ooit is de Benelux relevant. De drie landen pakken gezamenlijk concrete, grensoverschrijdende problemen aan die burgers en bedrijven raken. Hierbij maakt de Benelux werk van de kansen die er zijn om afspraken te maken die verder gaan dan de afspraken op Europees niveau. Onder het Nederlands voorzitterschap werd een aantal proefprojecten opgestart, zoals die met de digitale vrachtbrief. Ook werden er gezamenlijke controles uitgevoerd, bijvoorbeeld in het kader van de strijd tegen sociale fraude en door middel van gezamenlijke weginspecties. De Benelux toonde zich hierdoor daadwerkelijk een **sterk merk**.

Maart 2018
Benelux Comité van Ministers

B. ACTIES VAN DE BENELUX-INSTELLINGEN

Om haar doelstellingen te bereiken beschikt de Benelux Unie over vijf instellingen. Elke instelling vervult een specifieke aanvullende rol in deze samenwerking.

Dit verslag heeft enkel betrekking op de volgende instellingen: het Comité van Ministers, de Raad en het Secretariaat-Generaal. Er wordt geen melding gemaakt van de werkzaamheden van de Raadgevende Interparlementaire Benelux Raad ('Benelux-Parlement') en evenmin van de werkzaamheden van het Benelux-Gerechtshof. De samenwerking tussen de drie regeringen van de Benelux op het gebied van buitenlands beleid komt aan bod in een afzonderlijk jaarverslag dat door het alternerend voorzitterschap van het Comité van Ministers wordt opgesteld.

Voor meer informatie over de hierna genoemde acties, evenementen en initiatieven verwijzen we eveneens naar de website www.benelux.int en met name het onderdeel 'Actueel'.

Comité van Ministers

Het Comité van Ministers is het hoogste beslisorgaan van de Benelux Unie en wordt in functie van het thema samengesteld uit een of meerdere bevoegde ministers van elk land, al naar gelang zijn structuur en organisatie.

Het Comité van Ministers van de Benelux-landen heeft op 26 januari het Gemeenschappelijk Werkprogramma 2017-2020 voorgesteld tijdens de officiële lancering van het Nederlandse voorzitterschap van het Comité van Ministers door de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken. Prioriteit voor 2017 was de nauwere samenwerking op het vlak van veiligheid en economische groei.

Daarnaast presenteerde de Nederlandse minister van Ontwikkelingssamenwerking op 24 maart voor de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad o.a. de prioriteiten van het Nederlandse voorzitterschap en informeerde de minister de aanwezige leden over de resultaten die de Benelux-samenwerking boekte in 2016.

Het Comité van Ministers legt jaarlijks ook de projecten voor het komende jaar vast. Het Comité van Ministers wordt voorbereid door de Benelux Raad. Deze Benelux Raad is op 11 december samengekomen. Daar werd onder meer gesproken over de voortgang van de Benelux-activiteiten, werd aandacht besteed aan de opvolging die werd gegeven aan eerdere besluiten van het Benelux Comité van Ministers en werd ook vooruitgekeken naar volgend jaar en met name het jaarplan 2018, dat vervolgens door het Comité van Ministers werd vastgesteld.

Het Comité van Ministers stelde volgende juridische Benelux-instrumenten vast (exclusief administratieve aangelegenheden betreffende het Secretariaat-Generaal):

- Beschikkingen tot benoeming van de secretaris-generaal en van de twee adjunct-secretarissen-generaal van de Benelux Unie (M (2017) 1, M (2017) 2 en M (2017) 9));
- Beschikking tot benoeming van een advocaat-generaal en een plaatsvervangende advocaat-generaal bij het Benelux-Gerechtshof (M (2017) 3);
- Beschikking houdende wijziging van beschikking M (2012) 17 inzake de grensbeweiding van runderen aan de intra-Benelux-grenzen (M (2017) 4);
- Beschikking betreffende grensoverschrijdende gegevensuitwisseling inzake risicoclassificatie voor wegvervoerinspectie (M (2017) 5);
- Beschikking tot wijziging van beschikking M (2011) 4 van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie met betrekking tot instelling van een Bijzondere Commissie voor het grensoverschrijdend park 'De Zoom - Kalmthoutse Heide' (M (2017) 6);
- Beschikking betreffende de raadsheren en plaatsvervangende raadsheren, de rechters en plaatsvervangende rechters en de advocaten-generaal en plaatsvervangende advocaten-generaal van het Benelux-Gerechtshof (M (2017) 8);
- Beschikking tot aanwijzing van een nieuwe Nederlandse commissaris (M (2017) 10);
- Beschikking betreffende een intra-Benelux proefproject met de digitale vrachtbrief (M (2017) 12);
- Beschikking tot opstelling van een Protocol tot wijziging van het Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen), in verband met de implementatie van Richtlijn (EU) 2015/2436 (dit Protocol werd ondertekend te Brussel op 11 december 2017) (M (2017) 13);
- Beschikking betreffende de beperking van geluidshinder afkomstig van bedrijven gelegen in het grensoverschrijdend bedrijventerrein Albertknoop (M (2017) 15);
- Aanbeveling betreffende bouw- en sloopafval (M (2017) 17).

Het Comité van Ministers beantwoordde volgende aanbevelingen en vragen van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad:

- Aanbeveling met betrekking tot de besluiten die moeten worden getrokken uit het Fyra-debacle (873/3);
- Aanbeveling met betrekking tot de strijd tegen het terrorisme (872/3);
- Aanbeveling over de Benelux-samenwerking inzake octrooien (864/2);
- Aanbeveling over de bestrijding van antibioticaresistentie bij de dieren (869/2);
- Aanbeveling inzake de sociale dumping (879/2);
- Aanbeveling over de bescherming van de privacy en gegevensuitwisseling (867/3);
- Aanbeveling betreffende de samenwerking op het vlak van controle van het luchtvaartverkeer (887/3).

Volgende verslagen werden aangeboden aan de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad:

- Jaarverslag 2016 van de Benelux Unie;
- Het 60^e verslag van de regeringen over de samenwerking tussen de drie staten op het gebied van buitenlands beleid.

Secretariaat-Generaal

Het Secretariaat-Generaal is de centrale spil van het uitvoerende deel van de Benelux Unie. Het beschikt over de nodige kennis en ervaring die in de loop der jaren is opgedaan, levert strategische, diplomatische, procesmatige en facilitaire steun en is een overlegplatform van de drie landen. Dit vaste steunpunt biedt het voordeel dat dwarsverbanden tussen de verschillende thema's en initiatieven kunnen worden gelegd en, in voorkomend geval, sommige administratieve hobbels gemakkelijker kunnen worden genomen. Het Secretariaat-Generaal beschikt eveneens over een uitgebreid netwerk van contactpunten met overheden en instellingen binnen en buiten de Benelux.

Wat is de rol van het Secretariaat-Generaal?

- Stimuleren van de samenwerking door praktische en inhoudelijke voorstellen uit te werken en ze vervolgens ter goedkeuring voor te leggen aan de vertegenwoordigers van de drie Benelux-landen;
- Toetsen van voorstellen voor nieuwe initiatieven van een van de partners en zelf eigen voorstellen doen;
- Actief bijdragen aan het streven naar compromissen om de samenwerking vooruit te helpen;
- Voorbereiden van de agenda, de verslaglegging doen en zorgen voor de opvolging van de afgesproken actiepunten;
- Bekleden van het voorzitterschap bij werkvergaderingen;
- Ondersteunen van de landen bij de uitwerking van het juridische en het praktische kader voor de afgesproken actiepunten;
- Optreden als procesbeheerder, met name bij de uitwerkingsfase;
- Organiseren, beleggen en faciliteren van vergaderingen, symposia en conferenties die binnen de opdracht van het Secretariaat-Generaal vallen;
- Erover waken dat de Benelux-werkgroepen voldoende aandacht schenken aan relevante ontwikkelingen op het gebied van EU-regelgeving en -beleid;
- Voorbereiden van de juridische instrumenten van het Comité van Ministers (Benelux-beschikkingen, -aanbevelingen, -richtlijnen, -verdragen);
- Opvolgen van het goedkeuringsproces met betrekking tot de juridische Benelux-instrumenten;
- Zorg dragen voor de beantwoording en – voor zover de aanbevelingen betrekking hebben op de activiteiten binnen het Secretariaat-Generaal – opvolging van de aanbevelingen van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad;
- Voorbereiden van het jaarplan en het jaarverslag ten behoeve van het Comité van Ministers en bewaken van de voortgang;
- Voorbereiden van de begroting;
- Uitvoering van de begroting;
- Communicatie.

C. PROJECTEN

1. INTERNE MARKT & ECONOMIE

1.1. ARBEIDSMARKT

1.1.1. Informatievoorziening

Meer dan 81.000 grensarbeiders zijn actief in de Benelux. Een grensarbeider is iemand die werkt in het buitenland maar minstens éénmaal per week naar zijn woonland terugkeert. De Benelux-samenwerking faciliteert en stimuleert grensarbeid door obstakels weg te nemen. Daarenboven informeert het Secretariaat-Generaal op verschillende manieren deze grensarbeiders.

- De portal voor grensarbeiders van de Benelux en van Noordrijn-Westfalen (NRW) brengt in één tool nuttige informatie samen in geval van een grensoverschrijdende situatie via een systeem van verwijzingen en links naar de officiële sites van de bevoegde partners. Het onderhoud en het beheer werden verder verzorgd. Naast incidentele updates op regelgevend, juridisch of ander niveau is de volledige inhoud van de portal grondig aangepast.

De portal werd actief gepromoot bij de doelgroep of bij professionals in de grensoverschrijdende sector, met name tijdens een grensoverschrijdende banenbeurs in Aarlen. De portal is ruim 124.000 keer bezocht en dit cijfer neemt gestaag toe.

- De informatiebrochures voor grensarbeiders zijn herzien, bijgewerkt en gepubliceerd zowel op papier als online (in pdf-formaat). Zij werden in 2017 ruim 42.000 keer online geraadpleegd. Als inleiding bij elk thema-onderdeel wordt nu een schematisch overzicht van de belangrijkste informatie gegeven.
- Bijna 200 grensarbeiders werden geïnformeerd en doorverwezen naar de bevoegde instanties naar aanleiding van verzoeken om informatie per e-mail, telefoon of via het contactformulier van de portal.
- In samenwerking met EURES (Het Europees Portaal Voor Beroepsmobiliteit) is een rondetafelconferentie over grensarbeiders georganiseerd voor professionals uit de sector.

1.1.2. Dynamische arbeidsmarkt

- **Diploma erkenning hoger onderwijs**

In uitvoering van de voorstellen van het Comité van Ministers voor Hoger Onderwijs werden twee themavergaderingen georganiseerd: (I) over erkenning van doctoraten en *'asociate degrees'* en (II) over 'transitiviteit', leerkwalificaties vluchtelingen en nieuw aangekomen migranten en een 'Benelux-platform' voor kwaliteitszorg, accreditatie en diploma-erkenning.

Een nieuwe Benelux-beschikking werd gefinaliseerd, die zal leiden tot de uitbreiding van de beschikking over de automatische wederzijdse generieke niveauserkenning van diploma's hoger onderwijs in de Benelux. Deze uitbreiding houdt in dat het niveau van een rechtsgeldig diploma of graad *'associate degree'* en 'doctoraat' in het ene land van de Benelux automatisch gelijkwaardig wordt gesteld in een ander Benelux-land. Deze uitbreiding vormt een aanvulling op Benelux-beschikking M (2015) 3, betreffende de master- en bachelorsdiploma's. Zodoende geldt de automatische niveauserkenning voor de diploma's en graden van elk niveau van het hoger onderwijs in de Benelux.

- **Beroepskwalificaties**

De Interparlementaire Beneluxraad vraagt om meer aandacht van centrale overheden voor de meeneembaarheid van beroepskwalificaties over de grens heen, via de conferentie van 6 oktober in Eupen, en de Mededeling 'Stimulering van groei en cohesie in grensgebieden' (COM (2017) 534) van de Europese Commissie, dd. 20 september 2017. Via de opstelling van een Benelux-richtlijn Meeneembaarheid Beroepskwalificaties en het bijbehorende uitvoeringsplan wordt aangetoond dat het onderling vertrouwen aanwezig is als basis voor een nauwere samenwerking. De procedure voor de goedkeuring van de Benelux-richtlijn is in gang gezet en de acties uit het uitvoeringsplan werden voorbereid.

- **Grensoverschrijdende stages**

Na de uitrol van de pilot door Forem (Waalse arbeidsbemiddelingsorganisatie) hebben meerdere werkzoekenden stage gelopen in een bedrijf in Luxemburg. Op basis van deze concrete ervaringen is op verschillende niveaus in het stageproces een aantal obstakels vastgesteld (gebrek aan statuut van stagiairs, gebrek aan informatie over stagemogelijkheden, gebrek aan samenwerking tussen bevoegde actoren aan weerszijden van de grens, logistieke/taalbarrières). N.a.v. de projectevaluatie aan het einde van het jaar werd het project aangepast om deze moeilijkheden mede in beschouwing te nemen en de onderkende belemmeringen weg te werken.

- **Uitbouwen van indicatoren voor de grensoverschrijdende arbeidsmarkt**

Statistische arbeidsmarktdata die aan beide zijden van de grens vergelijkbaar zijn, vormen de basis voor een goed grensoverschrijdend arbeidsmarktbeleid. Talrijke initiatieven zijn op dit moment in uitvoering o.a. in de *Grande Région*, Nedersaksen, Noordrijn-Westfalen (NRW) en Vlaanderen. De Benelux en *Grande Région* vermijden dubbel werk door een goede afstemming en deelname in elkaars stuurgroepen. In het kader van 60 jaar Benelux is daarnaast gestart met de werkzaamheden voor een publicatie met statistische gegevens specifiek gericht op het onderwerp grensarbeid.

1.1.3. Aanvullende maatregelen en specifieke knelpunten

- **Vervoer personeel offshore windmolenparken**

Een principeakkoord om tot een Benelux-beschikking ter zake te komen werd bereikt en een redactiecomité voor de opstelling van deze beschikking werd ingesteld. Deze zal de werkzaamheden starten zodra de Nederlandse overheid het overleg met de sociale partners over dit onderwerp heeft afgerond.

- **Grensoverschrijdende patiëntenzorg in de Benelux**

In navolging van het rapport 'Patiënten zonder grenzen', waaruit bleek dat er per jaar minstens 170.000 patiënten over de grens heen medische zorg ontvangen, werden een drietal Benelux-workshops georganiseerd. De workshop (I) 'Betere grensoverschrijdende uitwisseling van e-Health informatie in de Benelux' verkende de mogelijkheden ter zake, welke momenteel verder worden uitgewerkt. De workshop (II) over 'Grensoverschrijdende Zorg' ging in op mogelijkheden en belemmeringen voor patiënten, zoals de informatievoorziening, de terugbetaalbaarheid van zorg, administratieve barrières, en initiatieven om deze te verminderen. De workshop (III) over 'Dure en Complexe zorg in de landen van de Benelux' realiseerde belangrijke kennisdeling en detecteerde toekomstige samenwerkingsmogelijkheden in dit verband.

De resultaten van de twee laatste workshops werden samengebracht in het rapport 'Gezondheidszorg over de grens: barrières en opportuniteiten in de Benelux', dat door het Secretariaat-Generaal zal worden uitgebracht.

- **Grensoverschrijdende informatie-uitwisseling inzake pre-employment screening**

De Benelux-landen en Duitsland zijn tijdens een verkennende vergadering tot de conclusie gekomen dat versterkte samenwerking op dit terrein van toegevoegde waarde is en hebben afgesproken te onderzoeken hoe de grensoverschrijdende informatie-uitwisseling kan worden verbeterd.

Door verbeterde informatie-uitwisseling kan herhaling van delicten over de landsgrenzen worden voorkomen en de integriteit van binnen- en buitenlandse kwetsbare sectoren worden vergroot. In dat kader zullen de Benelux-landen en Duitsland bekijken of de implementatie van de Europese richtlijn 2011/93/EU gezamenlijk kan worden verbeterd en daarnaast wordt ook bekeken of een uitbreiding van het toepassingsgebied naar andere hulpbehoevenden mogelijk is.

1.2. TRANSPORT

1.2.1. Verkeersmanagement

- **Benelux Corridor Intelligente Transportsystemen (ITS)**

Er werd voornamelijk ingezet op het zogenaamde *platooning*, dit is het in formatie rijden van vrachtwagens die elektronisch met elkaar in verbinding staan. Het platooningproject 'Real Life Cases 2018-2019', waar Nederland trekker van is, is uitgebreid voorgesteld aan de Benelux-partners. Voor het uitvoeren van proeven met *platooning* zijn ontheffingen nodig van de bevoegde autoriteiten. Dit is per land verschillend geregeld en is bijvoorbeeld in België beperkt tot tests met prototypes. Anticiperend op eventuele verdergaande toekomstige grensoverschrijdende tests, met voertuigen die standaard een 'connected' functie hebben die door de bestuurder aan- en uitgeschakeld kan worden, is besloten om op Benelux-niveau te voorzien in een regelgevend kader om dergelijke tests uit te voeren.

- **Proefproject Lange en Zware Vrachtwagens (LZV)**

Op basis van de Benelux-beschikking M (2015) 15 inzake LZV's is in 2016 gestart met besprekingen tussen Vlaanderen, Wallonië en Nederland over proefprojecten met mogelijkheid tot grensoverschrijding.

Het Waals Gewest is een proef gestart. Met betrekking tot grensoverschrijding met Nederland zijn uitvoeringsafspraken gemaakt tussen de bevoegde autoriteiten, zoals de Benelux-beschikking voorschrijft. Andere grensoverschrijdende proefprojecten worden voorbereid. Noordrijn-Westfalen (NRW) neemt actief deel aan het lopende Benelux-overleg.

- **Onderzoek bestelwagens**

De nationale statistische instituten van de Benelux-landen en de bevoegde ministeries hebben zich gebogen over de omvang en stromen van vrachtvervoer met voertuigen <3,5 ton. Er is gewezen op de verschillen in omvang van bevoegdheden van de instituten inzake de gegevensinzameling en de keuze van indicatoren voor bestelauto's. Uit de beschikbare nationale statistieken blijkt dat de gegevens m.b.t. de beschrijving van het bedrijfsvoertuigenpark beschikbaar en met elkaar verenigbaar zijn, terwijl de gegevens over het gebruik van bedrijfsvoertuigen onverenigbaar, en zelfs niet beschikbaar zijn. Er wordt de voorkeur aan gegeven om de inzameling van statistische data over bestelauto's op Europees niveau af te stemmen. Er werd een gezamenlijke brief gestuurd naar het Europese statistiekbureau (EUROSTAT) teneinde het thema vrachtvervoer met bestelauto's in de werkgroep vervoersstatistieken op de agenda te zetten.

- **Waterverdeling Maas en Albertkanaal**

Het inhoudelijk overleg over de vast te leggen afspraken met betrekking tot de waterverdeling in periodes van lage debieten is succesvol afgerond. Besloten is enerzijds om een en ander vast te leggen in een tripartiet verdrag en anderzijds om voor de periode tot aan de inwerkingtreding van dat verdrag een Benelux-beschikking vast te stellen, zodanig dat zo spoedig mogelijk wordt voorzien in een heldere en over en weer bindende situatie.

1.2.2. Harmonisatie regelgeving

- Drones

De burgerluchtvaartdirecties van de Benelux-landen hebben de theoretische en praktische criteria voor het verkrijgen van een bevoegdheidsbewijs voor op afstand bestuurde luchtvaartuigen (RPAS - *Remotely Piloted Aircraft Systems*) in het kader van het beroepsmatig gebruik van civiele drones met elkaar vergeleken. Tevens is informatie uitgewisseld over de regelgevingen t.a.v. testlocaties. Er wordt gedacht aan een wederzijdse erkenning van RPAS-bevoegdheidsbewijzen door middel van een Benelux-rechtsinstrument. Het directiecomité Verkeer en vervoer heeft de opdracht gegeven een gezamenlijke Benelux-beschikking omtrent bovenstaand punt op te stellen teneinde het verkeer van drones voor beroepsmatig gebruik te faciliteren.

1.2.3. Digitalisering en elektronische uitwisseling van gegevens

- **Samenwerking Inspectiediensten – Risk rating**

Met betrekking tot ‘*risk-rating*’ is een Benelux-beschikking vastgesteld welke de juridische basis biedt voor de onderlinge uitwisseling van inspectiegegevens (positieve en negatieve). Afspraken zijn gemaakt om deze structurele uitwisseling ten laatste in maart 2018 gestalte te geven.

Vastgesteld is dat er momenteel weinig overleg bestaat tussen de landen/gewesten met betrekking tot de ontwikkeling van ondersteunende IT-systemen met betrekking tot controle en handhaving. Om te voorkomen dat dat uiteindelijk weer tot versnippering kan leiden is afgesproken om ter zake tot afstemming te komen.

In februari, mei en september werden zeer succesvolle gezamenlijke inspecties uitgevoerd. Op basis hiervan werden ook nadere afspraken gemaakt om te komen tot grotere uniformiteit in de wijze van handhaven binnen de Benelux. Het Verdrag van Luik is inmiddels door alle partijen geratificeerd en daarmee in werking getreden. Dit betekent onder meer dat nu gezamenlijke inspecties georganiseerd kunnen worden waaraan inspecteurs vanuit de andere landen met volle bevoegdheid, en niet meer alleen als waarnemer zoals tot nog toe het geval was, kunnen deelnemen en er ook onderling materieel uitgewisseld kan worden. De praktische invulling hiervan is tijdens het overleg aan de orde gekomen. Afspraken zijn gemaakt voor een eerste praktische test ter zake.

- **Digitalisering vrachtbrief**

De Benelux-beschikking welke het regelgevend kader levert voor het proefproject werd in september vastgesteld. De inspectiediensten wegvervoer van de landen en gewesten zijn nadrukkelijk bij het overleg ter zake betrokken en verschillende informatiebijeenkomsten werden georganiseerd door de landen ten behoeve van inspecteurs.

Afspraken zijn gemaakt over de erkenningscriteria en procedures voor softwareleveranciers en over de uit te wisselen gegevens.

De proef is op 1 december van start gegaan en vanaf 1 maart 2018 kunnen de eerste digitale vrachtbrieven daadwerkelijk worden uitgegeven. Het project heeft de nadrukkelijke belangstelling van de Europese Commissie en werd bij verschillende gelegenheden ook in Europees verband toegelicht.

- **Digitalisering communautaire vervoersvergunning**

De landen hebben zich gebogen over dit onderwerp en nemen als uitgangspunten bij hun overleg enerzijds het verlagen van de fraudegevoeligheid en anderzijds kostenbesparing voor de sector en de overheid. Als eerste stap is afgesproken om bij de Europese Commissie na te gaan of zij de zienswijze delen, dat binnen de huidige regelgeving digitalisering van de communautaire vervoersvergunning in principe mogelijk is, met name binnen de Benelux met zijn reeds sterk geliberaliseerd vergunningenregime voor intra-Benelux-vervoer.

1.2.4. Koolstofarm maken van transport

- **Duurzame mobiliteit – Elektrisch rijden en alternatieve brandstoffen**

De nationale beleidskaders van de Benelux-landen – overeenkomstig richtlijn 2014/94/EU – werden toegelicht en besproken. Op het terrein van de elektrische mobiliteit heeft de interoperabiliteit van laadpalen (e-roaming) de aandacht, waardoor betalen, geolocatie en tarifiering worden gefaciliteerd. De bevoegde ministers hebben een politieke verklaring ondertekend teneinde het voor bestuurders van elektrische voertuigen makkelijker te maken om in een buurland hun wagen op te laden en hiervoor te betalen. Daarnaast hebben private organisaties van laadpalen in de Benelux een verklaring ondertekend om e-roaming in de gehele Benelux uit te rollen.

In juni werd een workshop over groene waterstofeconomie georganiseerd. Deze workshop bracht een diverse groep stakeholders samen die op verschillende terreinen reeds werkzaam zijn op het gebied van waterstof. Gezien de belangstelling van de sector en de landelijke en regionale initiatieven om een groene waterstofeconomie te ontwikkelen zal een specifieke werkgroep rond waterstof worden ingesteld.

- **Koolstofarm maken van transport – Lean & Green**

De logistieke koepelorganisaties die verantwoordelijk zijn voor het *Lean and Green*-programma in de Benelux-landen hebben de vrijstelling van de energieaudit – in het kader van het Energieprestatiecertificaat (EPC) voor Gebouwen – voor de houders van een *Lean & Green Star* tegen het licht gehouden. De organisaties hebben een gezamenlijk congres voorbereid ter uitreiking van het *Lean & Green* label.

1.2.5. Personenvervoer

- **Railagenda**

Het Secretariaat-Generaal had voorgesteld om de regionale animo voor, en de haalbaarheid van het opzetten van een grensoverschrijdend 'Verkehrsverbund' te onderzoeken, waaraan alle openbare vervoersmodi deel zouden nemen. Dit om een integrale aanpak van het grensoverschrijdend openbaar vervoer te bevorderen.

Gelet op sommige nationale en regionale ontwikkelingen wordt gewacht op de afronding van deze processen vooraleer eventueel gestalte wordt gegeven, via die vervoersregio's, aan een grensoverschrijdende Openbaar Vervoer(OV)-structuur.

Het Secretariaat-Generaal participeert ondertussen als waarnemer in het recent opgerichte Nederlands-Belgisch 'mobility platform'. Hierin wisselen de bevoegde overheden aan Nederlandse en Belgische kant periodiek informatie uit met betrekking tot mobiliteitsinitiatieven, en met name OV-initiatieven, aan weerszijde van de grens.

- **Verkeersveiligheid**

Het onderwerp 'Aandacht in het verkeer' (smartphone gebruik), waar alle lidstaten mee geconfronteerd worden, is actief opgepakt. Een samenvattende richtlijn zal worden opgesteld, mogelijk met een Benelux-gedragscode. Daarnaast zijn *best practices* en ervaringen met de *speed pedelec* (snelle elektrische fietsen) geëvalueerd en is samen met de Europese Commissie gediscussieerd over de invulling van haar nieuwe actieplan verkeersveiligheid. Besloten is tot een Benelux-onderzoek naar ongevalsindicatoren.

1.2.6. Douane

STRATEGISCH OVERLEG DOUANE

De douaneautoriteiten van de drie landen kwamen op 14 juni bijeen. Het strategisch overleg is samengesteld uit de administrateurs-generaal en directeuren-generaal van de ministeries van Financiën van de Benelux-landen. Het strategisch overleg heeft zijn instemming betuigd met de verlenging van het samenwerkingsproject tussen de Benelux en India over de digitalisering van de procedures voor goederenafhandeling in het kader van de Asia-Europe Meeting (ASEM). Verder hebben de administrateurs-generaal en directeuren-generaal de voortgang in de specifieke werkgroepen gevalideerd.

- **Digitalisering goederenafhandeling**

Binnen de Asia-Europe Meeting (ASEM) hebben de Benelux-landen verder van gedachten gewisseld over de digitalisering van douaneafhandelingsprocedures voor goederen met India. De partners hebben bij de douanediensten van Europa en Azië onderzoek verricht naar de digitaliseringsgraad van douaneprocedures. De resultaten werden in de werkgroep douaneaangelegenheden van ASEM gepresenteerd.

De bestuurders en directeuren-generaal van de douanediensten van de Benelux-landen en van India hebben een intentieverklaring ondertekend om een proefproject te starten voor de elektronische uitwisseling van douane- en certificeringsgegevens. Het project beoogt de elektronische uitwisseling van certificaten die de kwaliteit en de veiligheid van voedsel- en landbouwproducten borgen. Met dit initiatief wil de Benelux-douanesamenwerking een moderne en optimale omgeving voor digitale en wereldwijde handel creëren.

- **Faciliteren van de logistieke keten intra-Benelux**

De douanediensten hebben onderling praktijken uitgewisseld met betrekking tot het overbrengen van goederen tussen tijdelijke opslagruimten tussen de Benelux-landen onderling en tussen de Benelux en Duitsland. Daarnaast hebben de douanediensten en het bedrijfsleven in Benelux-verband overleg gepleegd over de zekerheidsstelling en de tweede uitvoeraangifte.

1.3. VOLTOOIING INTERNE MARKT

1.3.1. Interne markt

- **Benelux Retail Unie**

a) Inventarisatie Retail barrières

In aanwezigheid van de Belgische en Luxemburgs ministers van Economische Zaken en de Secretaris-Generaal van het Nederlandse ministerie van Economische Zaken, en met medewerking van de voorzitters van de detailhandel sector in de drie Benelux-landen, werd op 20 februari het rapport 'Benelux Retail 2025' gelanceerd. Dit rapport behelst een inventarisatie van de bestaande Benelux retail markt, alsook een analyse welke voordelen een eengemaakte Benelux interne markt voor retail met zich meebrengt. Als follow-up kwamen in september de Secretarissen-Generaal van de ministeries van Economische Zaken bijeen. Zij legden twee prioriteiten vast voor Benelux-activiteiten aangaande retail. Enerzijds de voortzetting van de activiteiten aangaande territoriale leveringsbeperkingen en anderzijds de oprichting van een werkgroep die zich zal wijden aan de problematiek rond verschillen in productvereisten in de Benelux-landen. Het belang van deze prioriteiten werd bevestigd door de drie premiers tijdens de Benelux-top op 8 november.

b) Territoriale leveringsbeperkingen

De in oktober 2016 gelanceerde enquête over de aard en omvang van territoriale leveringsbeperkingen in de Benelux detailhandel werd in april beëindigd. Op basis van de resultaten werd een rapport opgesteld. Het werk van de Benelux t.a.v. territoriale leveringsbeperkingen geniet veel interesse op Europees niveau. Met de resultaten van de enquête kon de Benelux in oktober input geven aan de consultatie van de Europese Commissie over '*retail regulation in a multi-channel environment*'. Daarnaast werd de Benelux begin november door de Europese Commissie uitgenodigd om haar werk m.b.t. territoriale leveringsbeperkingen voor te stellen tijdens de eerste vergadering van de '*expert subgroup on the single market for food*'.

- **Benelux-vestigingsklimaat**

a) Merkenrecht

De Benelux-landen sloten een overeenkomst om het Benelux-Verdrag inzake Intellectuele Eigendom (merken en tekeningen of modellen) aan te passen. Met het Protocol van 11 december implementeren de drie landen gezamenlijk de Merkenrichtlijn (EU) 2015/2436. De aanpassingen zullen, na bekrachtiging door de parlementen, voor een snellere en eenvoudigere bescherming van merken zorgen en de verweermiddelen tegen bijvoorbeeld namaakgoederen uitbreiden.

b) European Services Card

Op basis van een Benelux-conferentie is verkend of er draagvlak zou zijn om een Benelux-variant voor specifieke beroepen te ontwikkelen. Echter is gebleken dat de *European Services Card* op EU-niveau onvoldoende steun heeft. Na consultatie van betrokken werkgeversorganisaties is besloten dit dossier tot nader orde te laten rusten.

c) Afstemming milieuwetgeving voor bedrijven in grensgebieden

Met de partners van Albertknoop, de gemeenten Lanaken en Maastricht en de provincies Limburg (Nederland en België), werd een akkoord bereikt over een gezamenlijk milieuzoneringsmodel, dat abstractie maakt van de landsgrenzen en dat fungeert als gemeenschappelijk toetsingskader dat inpasbaar is in Nederlandse en Vlaamse regelgeving.

Dit toetsingskader werd door een Benelux-beschikking in het hele gebied van Albertknoop bindend vastgelegd, waardoor de overheden er juridisch toe verbonden zijn om het inwaarts zoneringmodel te gebruiken bij het beoordelen van vergunningsaanvragen. Hiermee wordt juridische zekerheid geboden aan bedrijven, aan burgers en omwonenden.

Deze regeling kan ook als model fungeren voor vergelijkbare projecten voor samenwerking op het gebied van milieu en ruimtelijke ordening in grensregio's, waar ondanks diepgaande culturele overeenkomsten de verschillen in regelgeving vaak het scherpst zijn.

- **Benelux digitale markt – herziening telecomkader**

De Benelux-landen hebben samen met de regulatoren de herziening van het Europese telecomkader besproken en monitoren de ontwikkelingen. Hierbij heeft het efficiënt uitfaseren van roaming-tarieven voor dataverkeer speciale aandacht.

- **Benelux als logistieke en economische hot spot**

a) Benelux Branding

Een analyse over de economieën van de drie Benelux-landen, hun mogelijke verwevenheid en daaruit voortvloeiende mogelijkheden voor eventuele samenwerking en branding werd opgesteld. Eerste terugkoppelingsgesprekken over dit ontwerprapport werden gevoerd met o.a. overheidsinstanties bevoegd voor de '*nation branding*' op nationaal niveau en kamers van koophandel. Er wordt toegewerkt naar een besloten seminar over dit rapport.

In het kader van Benelux-branding faciliteerde het Secretariaat-Generaal in mei een event van de Benelux Kamer van Koophandel in China over de gevolgen voor Benelux-ondernemers van de veranderingen in de Chinese economie.

b) Steden als economische motor in een Benelux-context

Als voorbereiding van een conferentie over steden als economische motor in de Benelux werden verkennende gesprekken gevoerd met vertegenwoordigende organisaties van steden en gemeenten in de drie Benelux-landen. Bovendien werd binnen de thema's mobiliteit en detailhandel gekeken naar raakvlakken. Daarbij zijn o.a. de problematiek van stedelijke milieuzones en management van binnensteden naar voren gekomen.

1.3.2. Energie

- **Energietransitie**

De activiteiten van het Benelux Energie Expertise Netwerk waren gelieerd aan haar missie van het ondersteunen van de energietransitie in de Benelux en haar kernthema's 'flexibiliteit', 'energie en duurzame mobiliteit' en 'de energie workforce van de toekomst'. Het netwerk telt, met de toetreding van de *Netherlands Wind Energy Association* (NWEA), 47 leden.

Het Benelux Energie Expertise Netwerk fungeert als klankbordgroep voor het strategisch overleg energie van de Benelux wanneer het gaat over energietransitie. Zo vond in juni een discussie plaats over 'draagvlak voor de energietransitie in de Benelux' tussen relevante stakeholders uit de drie landen en het strategisch overleg energie, bestaande uit de directeuren-generaal Energie uit de lidstaten. In lijn met haar kernthema's co-organiseerde het netwerk in november een conferentie over de Benelux als '*Zero Emission Mobility-regio*', ondersteunde het in november de organisatie van een Penta-workshop over '*R&I-project on barriers for flexibility in the electricity market*' en bracht het in februari hogescholen bijeen om te spreken over samenwerking bij scholing van de energie workforce. Daarnaast faciliteerde het netwerk in oktober een ontmoeting tussen de Belgische en Nederlandse windenergie sector en nam het in november als spreker actief deel aan het congres '*Benelux Energy Storage Days*'.

- **Noordzeenetwerk**

De Benelux-landen maakten goede voortgang in de uitvoering van het actieplan voor energiesamenwerking tussen de Noordzeelanden, zoals vastgelegd in de ministeriële verklaring van 6 juni 2016. Deze samenwerking is gericht op een verdere kostenreductie van wind op zee. Ondertussen is er zicht op de mogelijke eerste windparken zonder subsidie en de landen wisselen deze *best practices* uit om zo de steunmechanismen verder te verfijnen.

Het Secretariaat-Generaal fungeert als permanente ontmoetingsplaats voor dit Noordzeeoverleg en ondersteunt de roterende voorzitterschappen, dit verslagjaar respectievelijk België en Nederland. Na vooroverleg tussen de Benelux directeuren-generaal werd twee maal een *High Level* voortgangsoverleg georganiseerd. In mei beslisten de directeuren-generaal van de Noordzeelanden en de Europese Commissie tot een meer resultaatgerichte aanpak. In december keurde de *High Level* groep vervolgens de cluster aanpak goed, waarbij in de eerste plaats naar gezamenlijke opportuniteiten in de regio Benelux-UK zal gekeken worden. Het gaat dan bijvoorbeeld om de mogelijkheid van een energie-eiland of een grootschalig internationaal project.

- **Penta Energie Overleg**

Winterse omstandigheden in combinatie met een tijdelijke afschakeling van verschillende kerncentrales zetten de gekoppelde groothandelsmarkt in de Penta regio onder spanning. De Benelux organiseerde overleg met de betrokken partijen om het goed functioneren van de markt te bewaken. Extra maatregelen werden gevraagd om enerzijds de markt zo optimaal mogelijk te laten functioneren en anderzijds de leveringszekerheid te garanderen. Na voorbereiding op het Penta directeuren-generaal overleg in maart, besloten de Penta ministers in juni tot verdere monitoring van de marktkoppeling, met specifieke aandacht voor de leveringszekerheid.

Verder werd besloten tot het geleidelijk integreren van Zwitserland in het marktkoppelingsproces. De ministers ondertekenden ook een politiek akkoord over risicobeheer inzake elektriciteit. Concreet maakten ze afspraken om tot een gezamenlijke crisisoefening te komen waarbij een gelijktijdige schaarste van elektriciteit in buurlanden wordt gesimuleerd.

Op het vlak van de integratie van hernieuwbare energie besteedde de Benelux aandacht aan flexibiliteit, om met name via opslag en vraagbeheer pieken en dalen in de elektriciteitsproductie op te vangen. De hindernissen om dit potentieel aan te boren werden opgelijst. In een workshop georganiseerd met de Europese Commissie, werd samen met lopende onderzoeksprojecten gezocht naar oplossingen voor deze hindernissen.

- **Gasplatform**

De Benelux-landen wisselden hun preventieve actieplannen uit en bespraken het ontwerp van de EU-verordening betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gaslevering. Tegen de achtergrond van die verordening werd ook in samenwerking met de sector en de Europese Commissie een begin gemaakt met het in kaart brengen van productie en consumptie van L-gas en mogelijke knelpunten. Het Gas Platform faciliteert op technisch niveau de dialoog tussen de Benelux-landen, Frankrijk en Duitsland over de impact van de productieontwikkelingen rondom Groningen.

- **Regionale Energie Samenwerking**

Het Secretariaat-Generaal publiceerde een *'Toolbox for regional energy cooperation'* met daarin de ervaringen van de Benelux als het platform voor regionale energiesamenwerking in Europa. De publicatie vertaalt de kennis die de Benelux-landen ondertussen hebben op vlak van energiesamenwerking in een aantal succesfactoren. Die inventaris diende als leidraad voor een debat met prominente stakeholders, tijdens een themamiddag georganiseerd samen met de Zwitserse missie bij de EU.

- **Waterkrachtcentrales, pompgemalen en biodiversiteit**

In het streven naar een evenwicht tussen de ontwikkeling van duurzame energie en de bescherming van de biodiversiteit hebben de Benelux-partners in samenspraak met de Internationale Maascommissie en de Internationale Scheldecommissie een document opgesteld met de *'best available techniques'* voor waterkrachtcentrales en pompgemalen waarin technische voorzieningen worden vermeld die de schade voor trekvissoorten beperken. Een ontwerp van gezamenlijke aanbeveling bij dit technisch document wordt momenteel onder de loep genomen.

1.3.3. Circulaire economie

- **De transitie naar een circulaire economie versnellen**

Naar aanleiding van de Benelux-richtlijn over de implementatie van de circulaire economie van 2016 is een nieuwe intergouvernementele werkgroep ingesteld. Daarnaast is in juli een gezamenlijke studie gestart naar de mogelijkheden voor verlenging van de levenscyclus van producten door criteria voor de repareerbaarheid van welbepaalde producten aan te reiken. Deze studie is gebaseerd op een samenwerkingsovereenkomst tussen de drie landen en het Secretariaat-Generaal.

- **Afvalmanagement en -transport**

Een Benelux-aanbeveling betreffende bouw- en sloopafval werd door het Benelux Comité van Ministers vastgesteld. De aanbeveling is gebaseerd op een breed onderzoek van de Europese Commissie tezamen met publieke en private partijen en geeft *best practice* voorbeelden welke zijn toegesneden op de Benelux-markt. Hierbij is rekening gehouden met de verschillen in de relevante nationale regelgevingen.

Verder hebben niet alle betrokken autoriteiten uit de Benelux-landen de Benelux-aanbeveling inzake de *End of Waste*-status van gerecycleerd papier ten uitvoer gelegd; de Benelux Raad zal blijven toezien op de uitvoering van deze aanbeveling.

2. VEILIGHEID & SAMENLEVING

2.1. POLITIE, JUSTITIE & MIGRATIE

Onder het gezag van de bevoegde ministers van de drie landen heeft de Centrale overleggroep Senningen (COG) de opdracht te zorgen voor een adequate en reguliere monitoring van de Senningen-samenwerking. De COG is bijeengekomen op 15 februari en 27 september. Er werd een gezamenlijke visienota opgesteld inzake de optimalisering van de Senningen-structuren en er werd besloten een Strategisch Overleg migratie in het leven te roepen.

Onder auspiciën van de COG heeft in november de week van de veiligheid plaatsgevonden. Een van de events was de conferentie 'Veerkrachtig Bestuur'. Dit event was gericht op het bevorderen van een veerkrachtig (lokaal) bestuur tegen ondermijning van de democratische rechtsstaat en open samenleving.

STRATEGISCH OVERLEG

Het Benelux Strategisch Overleg Politie is het hoogste orgaan voor politiesamenwerking tussen de drie landen en stuurt de technische werkgroepen aan. In 2017 heeft het Strategisch Overleg éénmaal plaatsgevonden. Daarbij is een balans opgemaakt van de lopende activiteiten.

Het Strategisch Overleg Politie streeft naar een optimalisering van de grensoverschrijdende samenwerking tussen de meldkamers in de Benelux. Bij de grenssamenwerking tussen politiediensten zijn de meldkamers immers van cruciaal belang. Vooral in spoedeisende situaties zoals grensoverschrijdende achtervolgingen, optreden op eigen initiatief en crisissituaties, is de meldkamer de essentiële schakel tussen zendstaat en gaststaat.

Er werd ook besloten de mogelijkheden te onderzoeken om de operationele samenwerking tussen autoriteiten in het kader van grensoverschrijdende opsporing van strafbare feiten te versterken.

2.1.1. Herziening van het Benelux-politieverdrag 2004

De landen hebben verder onderhandeld over de herziening van het Benelux-politieverdrag. Enkele prominente thema's waren: verruiming van de mogelijkheden van grensoverschrijdende achtervolging, grensoverschrijdende opsporingsbevoegdheden en meer mogelijkheden met betrekking tot het uitwisselen van informatie, inclusief informatie-uitwisseling in het kader van bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit. Tevens is besloten een regeling voor grensoverschrijdende inzet van speciale interventie eenheden te treffen.

2.1.2. Ondersteuning van de politie operatie

- **Optimalisering van informatie-uitwisseling**

De landen, met Luxemburg als waarnemer, hebben overlegd over het bevorderen van de operationele samenwerking via onder meer de consolidatie van de uitwisseling van *Automatic NumberPlate Recognition* (ANPR) gegevens. Het uitvoeringskader (NL–BE) daaromtrent is verlengd.

Tevens is door de drie landen gewerkt aan het actualiseren van de Benelux-informatiebrochure over autonome politie informatie-uitwisseling. Op verzoek van het Strategisch Overleg Politie en als follow-up van een Benelux-seminarie ‘Vroegtijdige signalering van radicalisme in de grensstreek’, werd een eerste onderzoek gedaan naar de politie uitwisseling en analyse van informatie over radicaliserende personen.

- **Benelux-samenwerking Liaison Officers**

De Benelux-samenwerking *Liaison Officers* (LO) heeft een nieuwe doorstart gekregen met als vooropgestelde doelstellingen: het consolideren van de bestaande samenwerking, het creëren van een maximale dekking van het netwerk van verbindingsofficieren en het overwegen van een gezamenlijke opleiding voor de verbindingsofficieren. Tevens dient een evaluatie plaats te vinden van de werking van het Benelux-netwerk van LO alsook een nauwere samenwerking tussen de LO-desks Benelux bij Europol. Ook de Koninklijke Marechaussée is betrokken bij de werkzaamheden.

Een stappenplan werd opgemaakt en er werd gewerkt aan het gemeenschappelijke Benelux-symposium dat zal plaatsvinden in de week van 16-20 april 2018. Ook werd een voorbereiding gestart met de herziening en actualisering van de uitvoerings- en werkafspraken. Een nieuwe Benelux LO-Almanak, zowel digitaal als papieren versie, zal worden gepresenteerd tijdens hogervermeld symposium.

- **Benelux-applicatie voor mobiele telefoons**

De bedoeling van deze Benelux-app is om ten behoeve van de operationele politiediensten in de grensstreek een app ter beschikking te hebben waarmee op eenvoudige wijze relevante informatie met betrekking tot grensoverschrijdend politie optreden kan worden gevonden.

De inhoud van de app werd opgesteld en juridisch afgetoetst.

- **Radiocommunicatie**

Het doel is om de mogelijkheid te creëren voor politievoertuigen om tijdens grensoverschrijdend optreden te kunnen blijven communiceren via mobilifoon. In afwachting van een Europese oplossing is het voorstel om voor deze problematiek tussen België en Nederland te kiezen voor semi-roaming. Hierover zijn tussen beide landen onderhandelingen begonnen die moeten leiden tot een definitieve beslissing.

Sinds 2015 maken het Belgische systeem ASTRID en zijn Luxemburgse tegenhanger RENITA-gebruik van dezelfde technologie TETRA (*Terrestrial Trunked Radio*).

- **Gezamenlijke training en opleidingen**

De training 'Zonder zorgen de grens over' werd gegeven in Oost- en West-Vlaanderen, Zeeland, Antwerpen en Limburg. De bedoeling nu is om deze opleiding ook te verspreiden in Wallonië en Luxemburg. Deze opleiding zorgt ervoor dat politiemensen die werkzaam zijn in een grensregio weten in welke omstandigheden ze de grens over mogen bij niet-geplande interventies, welke procedure moet worden gevolgd en welke bevoegdheden ze hebben in het buurland.

- **Operationele ondersteuning**

Een ontwerp van aanvraagformulier voor operationele bijstand werd opgesteld.

Ook werkt men aan het opstellen van een evenementenkalender en het verfijnen van de procedurele afspraken tussen de meldkamers. Tevens blijft men de 'bruikleenovereenkomst' bij de verschillende politiediensten ondersteunen.

- **De grensoverschrijdende operationele politiesamenwerking intensiveren en optimaliseren (landen, opsporing, recherche...)**

Het Benelux-landenoverleg Politie is de samenwerking tussen de grensgebieden van de drie landen. Vanuit de burenoverleggen die vorig jaar zijn opgestart wordt input gegeven aan het landenoverleg. Elk burenoverleg heeft zijn vertegenwoordiger in het landenoverleg.

Naast de *best practices* die worden uitgewisseld wordt er ook verslag gedaan vanuit de verschillende technische werkgroepen. Indien nodig kan het landenoverleg voorstellen doen aan het Strategisch Overleg.

Op verzoek van het Strategisch Overleg heeft op 27 juni een verkennend meldkamer-overleg plaatsgevonden. Een vervolgvergadering (met Noordrijn-Westfalen (NRW)) is gewenst.

Op verzoek van het Strategisch Overleg heeft op 8 september een verkennend recherche-overleg plaatsgevonden. Een vervolgvergadering met operationele focus (drugs/terrorisme) is gewenst.

2.1.3. Versterking structurele samenwerking

- **Bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit**

De Benelux-partners (Luxemburg is waarnemer) en Noordrijn-Westfalen (NRW) hebben onderzocht hoe verder kan worden samengewerkt inzake bestuurlijke aanpak.

De landen hebben besloten dat zij grensoverschrijdende samenwerking inzake bestuurlijke aanpak (verder) willen ontwikkelen en dat zij gezamenlijk zullen onderzoeken op welke wijze dat het beste kan worden vormgegeven. De bestuurlijke aanpak is een belangrijk onderdeel van een multidisciplinaire aanpak van georganiseerde grensoverschrijdende criminaliteit. Door de basis te leggen voor een effectieve bestuurlijke aanpak wenst de Benelux de veiligheid in het grensgebied en in de Benelux te verhogen en als voorbeeld voor de Europese Unie te fungeren.

Het is het streven om een subsidieaanvraag ter ondersteuning van het Benelux-NRW-project in te dienen bij de Europese Commissie.

- **Vrij personenverkeer en immigratie**

STRATEGISCH OVERLEG

Begin december zijn de directeuren-generaal Asiel en Migratie in Benelux-verband bijeengekomen. Onder meer de herziening van de Europese Terugkeerrichtlijn stond op de agenda. In die richtlijn zijn de gemeenschappelijke normen en procedures voor de terugkeer van illegaal verblijvende immigranten vastgelegd. Op het gebied van terugkeer en terug- en overname van onregelmatig binnengekomen en/of verblijvende personen hebben de partners tevens gewezen op het vraagstuk van de Maghreb-landen.

- **Terug- en overnameovereenkomsten/Visum**

De delegaties hebben verder onderhandeld over terug- en overnameovereenkomsten alsook over visumvrijstellingsovereenkomsten.

In november hebben de Benelux-landen een visumvrijstellingsovereenkomst voor houders van dienstpaspoorten met Azerbeidzjan ondertekend. Het Secretariaat-Generaal treedt op als depositaris van deze overeenkomst.

De onderhandelingen met Armenië, Oekraïne en Sri Lanka zijn nagenoeg rond. Het betreft bij de EU terug- en overnameovereenkomst te voegen uitvoeringsprotocollen. Ten slotte werden de werkafspraken inzake overname tussen de Benelux-landen geüpdatet.

2.1.4. Intensivering fenomeengerichte samenwerking

- **Strijd tegen mensenhandel**

Gevolgd door de ministeriële intentieverklaring over de Benelux-samenwerking in de aanpak van mensenhandel van 2016 is in mei een werkbezoek bij de Nederlandse politie van Oost-Brabant georganiseerd om de operationele samenwerking tussen betrokken instanties te versterken en goede werkwijzen uit te wisselen. De aanwezige politiediensten hebben de wens geuit om de samenwerking te verdiepen met name in de structurele informatie-uitwisseling.

In het kader van de Benelux-week van de veiligheid is een seminar over de aanpak van kindruitbuiting georganiseerd op 17 november als operationele opvolging van de ministeriële intentieverklaring die gericht was op de uitwisseling van goede praktijken en ervaringen. Het event bracht 80 personen werkzaam bij overheden en organisaties op het terrein uit de Benelux samen om de bescherming van kindslachtoffers van mensenhandel te verhogen. Uit het seminar bleek dat samenwerking tussen de landen en de diensten op het terrein noodzakelijk is.

- **Aanpak cybercriminaliteit**

Een studiedag over cybercriminaliteit in de strikte zin (cyberaanvallen) is georganiseerd op 11 mei met het oog op de intensivering van de samenwerking tussen de cybercrime-units van België, Nederland, Luxemburg en Duitsland (Noordrijn-Westfalen (NRW)). Het event werd opgeluisterd door de aanwezigheid van de Belgische ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken.

De studiedag resulteerde in het vaststellen van aandachtspunten (behoefte aan informatie, opleidingen...) om op operationeel niveau de samenwerking tussen de landen te stimuleren. Alle stakeholders waren het over eens dat cybercriminelen steeds creatiever optreden en dat daar enkel slagvaardig kan tegen worden opgetreden door de krachten te bundelen. Bijgevolg zullen voorstellen tot verbetering van de samenwerking worden ingediend en de eventuele obstakels worden geïdentificeerd via het oprichten van een werkgroep ad hoc.

Bovendien hebben de leidinggevenden en specialisten van de departementen voor cyberveiligheid van de Benelux-landen op 22 november in Den Haag met elkaar overlegd in het kader van de Benelux-week van de veiligheid. De landen informeerden elkaar over de structuur van hun organisatie, hun aanpak en beleidsontwikkelingen op het vlak van cyberveiligheid op nationaal en Europees niveau.

- **Aanpak radicalisering**

Op verzoek van het Benelux Strategisch overleg Politie zijn de aanbevelingen die voortkomen uit het Benelux-seminar 'Vroegtijdige signalering van radicalisme in de grensstreek' tegen het licht gehouden. Er is met name afgesproken om een model uit te werken voor spontane grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over radicaliserende personen op basis van de werkwijze die nu al gehanteerd wordt door de Belgische *local task forces* in de Euregio Maas-Rijn. Cruciaal hierbij is dat de dienst van wie de informatie afkomstig is, stelselmatig zijn expliciete toestemming dient te geven voordat de informatie internationaal wordt gedeeld. Dit model zal vervolgens in alle Benelux-burenoverlegfora Politie worden besproken.

2.2. PREVENTIE EN CRISISBEHEERSING

STRATEGISCHE AANSTURING

De voor de nationale crisiscentra van de Benelux verantwoordelijke directeuren-generaal zijn op 19 september in aanwezigheid van hun tegenhanger uit Noordrijn-Westfalen (NRW) bijeengekomen. Deze vergadering bood voor de partners de gelegenheid om hun wensen omtrent samenwerking verder uit te werken.

Zij hebben er in dit verband met name op gewezen dat het noodzakelijk is een netwerk tussen de crisiscentra op zowel strategisch als operationeel niveau tot stand te brengen en een operationeel concept voor informatie-uitwisseling te concretiseren. Tevens is afgesproken de samenwerking en een onderling afgestemde communicatie naar de bevolking in het geval van een grensoverschrijdende crisis of bij grootschalige incidenten, bijvoorbeeld in de vitale infrastructuur, te bevorderen.

2.2.1. Paraatheid en beheersing van grensoverschrijdende risico's

- **Verdiepen van de operationele samenwerking tussen crisiscentra - Uitwerken van een operationeel concept voor wederzijdse informatie-uitwisseling**

In het kader van de verdieping van de operationele samenwerking, hebben de partners een plan van aanpak opgesteld met het oog op een optimaal beheer, doorstroming en verspreiding van de informatie tussen onze crisiscentra in een crisissituatie en in een niet-crisissituatie.

Er is een bezoek aan het crisiscentrum in Den Haag gebracht om de leercapaciteiten van elkeen te verbeteren en om concrete praktische afspraken te maken om de samenwerking en informatiedeling tussen de crisiscentra te verbeteren.

Tevens is een oefening gestart om de contactgegevens te toetsen. Besloten is een periodieke nazichtprocedure te voorzien.

- **Identificeren en analyseren van de nationale prioritaire risico's**

De delegaties hebben de mogelijkheden bestudeerd om opvolging te geven aan de Benelux-inventarisatie van grensoverschrijdende risico's. Er komen drie grote thema's in beeld: chemische risico's, medische risico's en risico's gerelateerd aan kritieke infrastructuur.

- **Operationeel samenwerken bij spoedinterventies (hulpdiensten, ambulances, enz.)**

De partners hebben een vragenlijst opgesteld voor de brandweerdiensten in de grensgebieden van de Benelux om een inventaris op te maken van de bestaande grensoverschrijdende samenwerkingen tussen onze landen op dit gebied. Uit de antwoorden blijkt dat er tussen onze landen een operationele samenwerking bestaat.

De partners hebben een vragenlijst opgesteld voor de brandweerdiensten in de grensgebieden van de Benelux om een inventaris op te maken van de grensoverschrijdende samenwerkingen tussen onze landen op dit gebied. De antwoorden op de vragenlijsten hebben als input gediend voor een studie, opgesteld door twee studenten van de Universiteit van Maastricht over rampenbestrijdingsstructuren in de Benelux, maar ook in Frankrijk en sommige aangrenzende Duitse deelstaten.

In de studie wordt de huidige grensoverschrijdende samenwerking en de bestaande onderliggende obstakels beschreven en wordt vooruitgekeken naar de toekomst en de rol die de Benelux zou kunnen spelen in deze samenwerking.

- **In beschouwing nemen van het nucleaire risico**

Het doel van de twee bijeenkomsten die werden georganiseerd met de relevante ministeries en nucleaire agentschappen was op reguliere basis informatie met elkaar te delen, conclusies te verbinden aan nucleaire oefeningen en een wederzijds informatiesysteem in stand te houden. Het Secretariaat-Generaal heeft in dit kader een overzicht gemaakt van alle relevante nucleaire crisis contactpersonen en van de bekende bilaterale nucleaire overleggen in geval van incidenten met stralingsgevaar. Daarnaast hebben de Belgische en Nederlandse nucleaire agentschappen een samenwerkingsprotocol getekend inzake nucleaire veiligheid en stralingsbescherming.

2.2.2. Samen aanpakken van bedreigingen door de klimaatverandering

- **Risico's analyseren en oplossingen verkennen**

Door nauwe samenwerking op gebied van klimaatadaptatie en rampenrisicoreductie werden drie zogenaamde *Table Top* oefeningen voorbereid, die aanleiding zullen geven tot een grensoverschrijdende risicoanalyse van de extreme weeromstandigheden ten gevolge van de klimaatverandering in de Benelux. Besloten werd deze *Table Top* oefeningen te richten op de aspecten van volksgezondheid, transport en energie met betrokkenheid van de betreffende overheidsdepartementen uit de Benelux-landen.

- **Bewustmaking en educatie over klimaatverandering**

Een Benelux-conferentie over educatie voor duurzame ontwikkeling 'Leren leven binnen de grenzen van de aarde' is in november in de provincie Zeeland gehouden, waarbij de uitdagingen op het gebied van klimaat transversaal aan bod kwamen. Menselijk ingrijpen in ecosystemen, de bedreigingen en kansen hiervan voor natuur, milieu en duurzaamheid stonden centraal tijdens de besprekingen. Er werd samen gewerkt aan een aanzet voor een educatief plan over duurzaamheidsvraagstukken gerelateerd aan klimaatverandering die ieder van de Benelux-landen hadden opgevoerd. Het eindverslag van de conferentie is in voorbereiding.

2.2.3. Bestrijden van dierziekten en beveiligen van de voedselketen

- **Betere regelgeving**

Een voorstel met het oog op de administratieve vereenvoudiging van het Benelux wetgevend acquis op veterinair gebied, gelet op de recente ontwikkelingen op EU-gebied, is voor beoordeling aan de Benelux-landen voorgelegd. Deze oefening, waarvoor een interne juridische toetsing van de eventuele gevolgen voor de eigen wetteksten nodig is, ligt nog ter studie voor.

- **Traceren van grensoverschrijdend verkeer**

Er is een Benelux-beschikking die de regels over 'grensbeweiding' actualiseert, ondertekend. Grensbeweiding is het tijdelijk laten grazen van, in dit geval runderen, in een weide over de grens. Vroeger kon enkel de landbouwer van wie het bedrijf in een grensgemeente lag, een aanvraag tot grensbeweiding indienen. Voortaan kan elke landbouwer in de Benelux een dergelijke aanvraag indienen. Bovendien is de beweidingperiode uitgebreid tot maximaal twaalf aaneensluitende maanden. Aldus wordt met deze nieuwe Benelux-regels tegemoet gekomen aan de behoeften van de sector en een goede sanitaire toestand in de drie landen.

- **Voldoen aan de gezondheidsvoorschriften m.b.t. het verkeer van paardachtigen**

De Benelux-landen en Frankrijk hebben een *Memorandum of Understanding* (MoU) ondertekend dat tot doel heeft het verkeer van paardachtigen te faciliteren. Vanaf 1 juni moeten, onder bepaalde voorwaarden, de paardachtigen die worden verhandeld tussen de vier landen niet langer geïnspecteerd worden door een officiële dierenarts voor hun vertrek en dienen niet langer vergezeld te zijn van een gezondheidsattest of -certificaat. Het gaat hierbij om een akkoord dat een administratieve vereenvoudiging en een kostenbesparing mogelijk maakt voor de houders van paarden en tegelijkertijd eventuele dierziekten worden voorkomen.

2.3. FRAUDEBESTRIJDING

STRATEGISCHE OVERLEG

Het Strategisch Overleg Fiscale samenwerking en strijd tegen de fraude kwam tweemaal (18 mei en 29 november) bijeen om de samenwerking te coördineren en hier richting aan te geven. Met de voorzitters van de delegaties vond een eerste bespreking plaats voor het heroriënteren van de samenwerking.

2.3.1. Fiscale samenwerking en fraudebestrijding

- **btw-carrouselfraude**

Het binnen de Benelux ontwikkelde *Transaction Network Analysis*, om sneller, geautomatiseerder en doelgerichter btw-fraudeurs op te sporen, kende positieve resultaten in de Benelux-pilots en mag al gezien worden als een groot succes. Dit systeem maakte zijn definitieve stap naar Europa, in de vorm van een toegewijde *Working Field* binnen Eurofisc, waar België het voorzitterschap van heeft. De landen deelden kennis over nieuwe ontwikkelingen en ideeën om btw-fraude te bestrijden, zoals het voorstel voor het ontwikkelen van een fiscaal autopaspoort en de *block chain* technologie. Daarnaast waren ze alert op nieuwe fraudefenomenen, zoals die met tweedehands/gerecyclede GSM's.

- **E-commerce/internetverkopen**

Om met cijfers te onderbouwen dat er veel mis gaat bij de invoering van pakketjes in de Benelux-landen, hebben de landen elk een (kleinschalige) controle gedaan naar goederen die worden ingevoerd. Uit deze controles blijkt dat in ongeveer een derde van de gevallen een verkeerde of te lage waarde wordt aangegeven. Op basis van deze gegevens kan het werkproces herbekeken worden. Nederland en België hielden in het najaar bovendien een overleg over afstandsverkopen en hebben zo de lijnen verkort om hierop samen te werken.

- **Accijnzen**

Op 9 juni werd een fiscale workshop administratieve en strafrechtelijke samenwerking georganiseerd. Tijdens deze workshop werd de Benelux-overeenkomst inzake de administratieve en strafrechtelijke samenwerking op het stuk van belastingen uit 1969, die een unieke combinatie bevat van samenwerkingsafspraken in het kader van onderzoek en opsporing, opnieuw onder de aandacht gebracht. Eerder in het jaar werd via een aparte bijeenkomst aandacht gegeven aan de controleacties en de hierbij gehanteerde werkwijze. Daarnaast werd het overzicht van de belangrijkste accijnstarieven in de Benelux geactualiseerd.

- **Invordering**

België en Nederland kennen al langer de procedure waarbij openstaande fiscale schulden kunnen worden aangezuiverd met de btw-teruggaafverzoeken van ondernemers. De Europese Commissie bekijkt de mogelijkheid om het btw-teruggaafformulier aan te passen, zodat de procedure in de gehele Europese Unie geïntroduceerd wordt. België heeft bijkomend een pilot gedraaid met een koppeling van geldboetes die worden opgelegd in het kader van inbreuken op de detacheringswetgeving/sociale dumping en de btw-teruggaaf-verzoeken. Dit vormt een start voor een fiscaal-sociale samenwerking.

- **Elitepaarden**

De reeds in de Benelux-grenzen overstijgende, multidisciplinaire samenwerking werd verder uitgebreid, onder andere richting de Duitse douane. Conform de Benelux-aanbeveling uit 2016 hebben de betrokken landen relevante contra-informatie uitgewisseld die wordt opgevolgd en in sommige gevallen al tot correcties in de belastingaangiftes hebben geleid. Naar aanleiding van een grootschalige Benelux-actie in de Belgisch-Nederlandse grensstreek in samenwerking met de douane en de veterinaire diensten, kon België bovendien een grote heffingscorrectie aanbrengen. Inmiddels werd bovendien overleg gepleegd met de sectorvertegenwoordigers, met als doel te kijken waar de gemeenschappelijke belangen liggen en aan welke informatie er behoefte is.

- **Tax rulings**

Op 9 november werd een seminar over 'Tax rulings: praktijkervaringen en verbeterkansen' georganiseerd. Dankzij dit seminar konden de Benelux-landen met Duitsland en Noordrijn-Westfalen (NRW) ervaringen delen hoe momenteel wordt omgegaan met grensoverschrijdende fiscale afspraken met ondernemingen. De deelnemers besloten in Benelux-(plus)verband verder te willen spreken over onder andere het optimaliseren van de samenvatting over *tax rulings* die tussen de landen wordt uitgewisseld. Enkele andere punten zullen onder de aandacht gebracht moeten worden van de Europese Commissie en de OESO.

- **Een gunstig bedrijfsklimaat bevorderen**

De Benelux-landen en Frankrijk hebben bij de Europese Commissie de tekortkomingen van het Europese Platform voor uitwisselingen over btw-kwesties gepresenteerd. Via een goede communicatie op dit platform kunnen lidstaten elkaar sneller waarschuwen over fraudegevallen of -fenomenen. Daarbij categoriseerden de landen de btw-teruggaafverzoeken om te kijken of de werkprocessen anders ingericht kunnen worden.

De *Mini One Stop Shop*, die het mogelijk maakt voor bepaalde diensten om één elektronische btw-aangifte te doen voor de gehele Europese Unie, werkt goed, maar de landen zijn alert op het gedrag van ondernemers die van het systeem gebruik maken en eventuele *non compliance*.

2.3.2. Sociale samenwerking en fraudebestrijding

- **Frauduleuze uitzendkantoren**

Onder de Benelux-koepel vond zowel tussen Nederland en België als tussen België en Luxemburg een gezamenlijke controle plaats. Aan deze controles ging een afgestemde risicoanalyse en voorbereiding vooraf. De controles zelf bevestigden het nut van dergelijke acties en de grensoverschrijdende samenwerking werd als positief ervaren. De betrokkenheid van de deelnemers aan de controles wordt hierdoor inhoudelijk vergroot en tezelfdertijd geven de controles aan dat eenzelfde bedrijf over de grens geen kans krijgt om non-conform gedrag te vertonen, maar gemeenschappelijk aangepakt wordt.

- **A1/detacheringsprocedure**

De resultaten van de eerdere datamatching van de Belgische Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en van de Nederlandse Sociale Verzekeringsbank ten aanzien van personen waarvoor in België een Limosa-melding is gedaan, maar die niet in het bezit zijn van een A1-verklaring uit Nederland, zijn gepresenteerd binnen het *European Social Insurance Platform* en het *European Platform on Undeclared Work*. Uit deze matching bleek dat er sprake was van mismatches, onjuiste gegevens of problemen met de communicatie. Er zijn bovendien voorstellen gedaan om de samenwerking te optimaliseren voordat en nadat de A1-verklaring is afgegeven en om de algemene samenwerking tussen de sociale zekerheidsinstellingen te versterken.

- **Uitkeringsfraude**

De pilot tussen België en Nederland, voor het opsporen van ongeoorloofde cumuls van werkloosheidsuitkeringen met inkomsten uit werk (of een werkloosheidsuitkering in twee landen) binnen een bepaald tijdvak, werd verder geconcretiseerd in de vorm van afspraken over de gegevens die worden uitgewisseld en een eerste versie van een samenwerkingsovereenkomst inzake elektronische gegevensuitwisseling ter verbetering van de handhaving van de socialezekerheidswetgeving in België en in Nederland. Parallel aan dit proces werd meer inzicht verkregen in elkaars werkwijze en werden de contacten tussen de uitvoerende instellingen versterkt.

- **Identiteitscontroles op de werkvloer**

De organisatie van een workshop ‘Sociale reglementering en strijd tegen de fraude: databanken/Dolsis’ bood actoren uit het werkveld de mogelijkheid om van gedachten te wisselen en *good practices* te delen. In aanwezigheid van de Belgische staatssecretaris voor de strijd tegen de fraude is een praktische demonstratie van Dolsis voorgesteld, waarna aan de hand van test cases concrete opzoekingen werden verricht in aanwezigheid van experts uit de Benelux en Frankrijk.

2.3.3. Andere soorten fraude

- **Voorkomen van risico's van fraude in de gezondheidszorg (samenwerking met EHFCN/European Healthcare fraud & corruption network)**

Op 12 mei is een kick-off conferentie over het 'Voorkomen van grensoverschrijdende fraude in de gezondheidszorg' georganiseerd. De bij die gelegenheid ondertekende intentieverklaring biedt de basis voor een samenwerking om gezamenlijke initiatieven uit te werken voor de identificatie en preventie van verschillende soorten fraude met name om de burgers maximaal te beschermen. Een expertenwerkgroep is opgericht en buigt zich over drie prioritaire thema's: de uitwisseling van informatie omtrent gesanctioneerde zorgverleners, het gebruik van de Europese ziekteverzekeringskaart, de financiële stromen in het kader van de patiëntenmobiliteit. Het Benelux-project is ter gelegenheid van de Europese conferentie *'Future challenges in Europe to counter waste and fraud in healthcare'* gepresenteerd.

BENELUX ALS KENNISCENTRUM

Benelux Kenniscentrum Grensoverschrijdende Samenwerking

- **Verspreiding van gegevens met betrekking tot de grensoverschrijdende samenwerking via internet en actualisering van de almanak grensoverschrijdende samenwerking**

Het Secretariaat-Generaal biedt langs verschillende, vooral digitale, kanalen informatie aan, aan geïnteresseerden over de mogelijkheden van het Benelux-instrumentarium en andere aspecten van de grensoverschrijdende samenwerking. De gegevens die aan de basis staan van de Benelux-Almanak grensoverschrijdende samenwerking zijn gedurende dit jaar geactualiseerd. Voorbereidingen zijn in gang gezet voor de publicatie van deze gegevens op de website van de Benelux.

- **Vormgeven van de expertise van het Secretariaat-Generaal op het gebied van de grensoverschrijdende samenwerking**

Het nieuwe Benelux-Verdrag Grensoverschrijdende en Interterritoriale Samenwerking ligt nog ter instemming voor in de parlementen van Luxemburg en Nederland (reeds geratificeerd door België). Dat er behoefte is aan dit instrument blijkt uit de vraag in de grensgebieden, waar al wordt geanticipeerd op de inwerkingtreding van het verdrag. Zo ondertekenden de gemeenten betrokken bij de samenwerking rondom de Groote Heide (Cranendonck, Heeze-Leende, Valkenswaard, Eindhoven, Neerpelt en Hamont-Achel) een overeenkomst tot samenwerking op basis van het Benelux-instrumentarium. De Kanaalzonegemeenten Gent, Terneuzen, Zelzate en Evergem deden dit al eerder, net als een groot aantal andere gemeenten en provincies (de Grensoverschrijdende Openbare Lichamen Benego, Aan-Z, Muziekacademie Noorderkempen, en andere) op basis van de oude Benelux-overeenkomst van 1986. Ook andere territoriale autoriteiten onderzoeken op dit moment op welke wijze een grensoverschrijdende structuur op basis van het verdrag behulpzaam kan zijn bij de praktische samenwerking over de grens heen.

Ontwikkelen van het Benelux-recht

Op meerdere beleidsterreinen vond een juridische verankering van de Benelux-samenwerking plaats. Door middel van Benelux-beschikkingen werden juridisch bindende afspraken gemaakt tussen de betrokken overheden op het gebied van wegvervoerinspectie, de digitalisering van vrachtdocumenten, de bestrijding van geluidshinder, veterinaire aangelegenheden en het beheer van grensoverschrijdende natuurparken. Daarnaast werd een Benelux-aanbeveling gedaan met het oog op een beter beheer van bouw- en sloopafval. De Benelux-samenwerking resulteerde ten slotte in de sluiting van twee nieuwe verdragen: een Protocol op het gebied van de intellectuele eigendom (tot gezamenlijke omzetting van de EU-merkenrichtlijn) en een visumafschaffingsovereenkomst (met Azerbeidzjan).

Deze juridische instrumenten zijn na hun ondertekening in het Benelux-Publicatieblad bekendgemaakt (met uitzondering van de genoemde visumafschaffingsovereenkomst, die geen Benelux-Overeenkomst vormt in de zin van het Verdrag tot instelling van de Benelux Unie).

Daarnaast zijn de werkzaamheden verdergezet rond een vernieuwd reglement op de procesvoering van het Benelux-Gerechtshof. Hierover werden besprekingen gevoerd tussen het Benelux Comité van Juristen, de ministeries van Justitie en Economie, het Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom en het Hof zelf, met het oog op de uiteindelijke goedkeuring van het reglement door het Comité van Ministers.

Volledigheidshalve kan gemeld worden dat het op 3 oktober 2014 gesloten Benelux-verdrag betreffende grensoverschrijdende samenwerking inzake wegvervoerinspectie – het zgn. Verdrag van Luik – in werking is getreden op 1 juni.

Opvolgen van samenwerking inzake EU-regelgeving

Op 11 december heeft de Benelux Raad kennisgenomen van een overzicht van de werkzaamheden die in de Benelux-werkgroepen hebben plaatsgevonden met betrekking tot de implementatie van EU-regelgeving. In dit jaarverslag wordt voor zover dienstig naar de daaruit voortvloeiende resultaten verwezen. Er kan in het bijzonder verwezen worden naar de omzetting van de EU-merkenrichtlijn door middel van een herziening van het Benelux-verdrag inzake de Intellectuele Eigendom, alsook naar de samenwerking inzake de uitvoering van EU-voorschriften inzake wegvervoerinspectie. In het licht van het door de Europese Commissie ondersteunde initiatief voor een zgn. *'European Cross-Border Convention'*, is bovendien de samenwerking om verschillen in de geluidswetgeving in de grensgebieden aan te pakken, het vermelden waard.

Daarnaast is een indicatief overzicht van raakvlakken van Benelux-samenwerking met lopende en aangekondigde EU-werkzaamheden ter beschikking gesteld van de landen, om synergiën tussen de Benelux-samenwerking en het optreden van de landen in EU-verband waar relevant te kunnen bevorderen, bijvoorbeeld op het gebied van energie, circulaire economie, het aanpakken van beperkingen in de detailhandel, regelgeving inzake drones, of nog de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit.

BENELUX ALS MOTOR VAN REGIONALE SAMENWERKING

Noordrijn-Westfalen (NRW)

In mei 2017 heeft in NRW een regeringswissel plaatsgevonden. Voor de nieuwe regering staat de Benelux-samenwerking buitengewoon hoog op de politieke agenda. De reeds nauwe grensoverschrijdende samenwerking moet uitdrukkelijk verder worden verdiept en geïntensiveerd, het bestaande potentieel op het gebied van werk, opleidingen, rampenbestrijding, vervoer en binnenlandse veiligheid dient ten volle te worden benut voor het welzijn van de burgers aan weerszijden van de grens.

Naast deelname aan lopende projecten en werkgroepen zijn de volgende onderwerpen van bijzonder belang voor NRW:

POLITIE, JUSTITIE & MIGRATIE

Bestrijding van cybercriminaliteit

Cybercriminaliteit is per definitie een internationaal fenomeen en vraagt daarom ook absoluut om grensoverschrijdende samenwerking om de alsmar grotere creativiteit van cybercriminelen doeltreffend te bestrijden. Met de in mei gezamenlijk door de Benelux en NRW georganiseerde studiedag over cybercrime kon een centrale basisvoorwaarde voor een efficiënte, snellere en effectievere strafvervolgning in cyberspace tot stand worden gebracht: het persoonlijk vertrouwen bij het grensoverschrijdend samenwerken tussen alle strafvervolgings- en veiligheidsinstanties verder vergroten.

Bestuurlijke aanpak van de georganiseerde misdaad

Ter bestrijding van de georganiseerde misdaad (met name motorbendes) in het kader van de bestuurlijke aanpak zijn de Benelux-landen en NRW overeengekomen om gezamenlijk een - grotendeels door EU-middelen gefinancierd - grensoverschrijdend informatie- en expertisecentrum in de Euregio Maas-Rijn (EURIEC) in te richten. Voor NRW willen de *Bezirksregierung* (regiobestuur) Keulen, het Stadsgewest Aken, de stad Aken (dienst ordehandhaving) en het hoofdkantoor van de politie van Aken hieraan meewerken.

PREVENTIE EN CRISISBEHEERSING

Samenwerking tussen crisiscentra

Voor het eerst nam NRW deel aan het strategisch overleg van de directeuren van de crisiscentra in de Benelux. Besloten werd de operationele samenwerking tussen de crisiscentra te verdiepen en een operationeel concept voor wederzijdse informatie-uitwisseling te ontwikkelen. De directeuren spraken tevens af om in het vervolg minstens eenmaal per jaar in deze setting bijeen te komen.

Operationele samenwerking bij spoedinterventies (hulpdiensten, ambulances, etc.)

Een grensoverschrijdend onderzoek werd uitgevoerd over de structuren en de werkwijze op het gebied van rampenbestrijding van de landen.

ARBEIDSMARKT

Statistische arbeidsmarktgegevens

Voor een gefundeerd grensoverschrijdend arbeidsmarktbeleid zijn vergelijkbare statistische gegevens noodzakelijk. Daarom hebben de statistische overheden van de Benelux en van NRW overeenstemming bereikt over het grensoverschrijdend verzamelen, analyseren en gebruikmaken van arbeidsmarktgegevens. Het is de bedoeling om tot gemeenschappelijk documentatiemateriaal te komen.

FRAUDEBESTRIJDING

Elitepaarden

Het belang van interdisciplinaire grensoverschrijdende samenwerking op dit dossier werd aan een internationaal publiek van deskundigen voorgesteld tijdens een conferentie die in maart in Berlijn door NRW werd georganiseerd over georganiseerde btw-fraude (*Exchange of Experience of EU Tax Investigators*).

Daarnaast werd een samenwerking met de douanerecherche (*Zollkriminalamt (ZKA)*) in Keulen opgestart. Het ZKA kan strafrechtelijk onderzoek doen op het gebied van douaneaangelegenheden en is bevoegd voor internationale administratieve en juridische bijstand bij fraudebestrijding op het gebied van douanerechten. Bovendien werd een strategisch contact gelegd met het bijzondere rechteam EOKS (rechercheam Georganiseerde Misdad en Belastingontduiking) van NRW om gebruik te kunnen maken van zijn specifieke knowhow uit de Benelux-landen.

Tax Rulings

Deskundigen van het ministerie van Financiën van NRW en van de Federale Centrale Belastingdienst hebben ook deelgenomen aan het Benelux-seminar 'Tax rulings: praktijkervaringen en verbeterkansen'. Zij wisselden er van gedachten over tax rulings en verrekenprijfsafspraken, alsmede over voorstellen voor verbetering. Afsproken werd om het uitwisselen van *tax rulings* tussen de landen ook in de toekomst in Benelux(plus)-verband verder te optimaliseren.

Euro Contrôle Route (ECR)

De finale Conventie en statuten ter oprichting van de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking werden goedgekeurd. Het financiële model en strategiedocument worden in het eerste semester 2018 afgewerkt en ingediend om de oprichting te vervolmaken.

Tijdens de gecoördineerde controleweken werden meer dan 20.000 vrachtwagens en bussen gecontroleerd. Een vijfde (22,64%) van alle voertuigen had tenminste één overtreding. Bij 22,07% van de voertuigen in overtreding was ernstig genoeg om het voertuig te immobiliseren. De verontrustende signalen inzake fraude met de brandstofadditieven werd bevestigd tijdens speciale controles en trainingsweken. Speciale aandacht aan deze nieuwe vorm van fraude wordt ingebouwd in het opleidingsprogramma.

De transportindustrie is constant in evolutie. Om in te spelen op de markt- en technologische ontwikkelingen organiseert ECR een waaier aan trainingsactiviteiten. Er namen meer dan 150 deelnemers deel aan de uitwisselingen, master classes en workshops.

Schelderaad

De op 15 april 2014 formeel door de Nederlandse en de Vlaamse ministers van Transport ingestelde Schelderaad, waarvan het Secretariaat-Generaal het voorzitterschap en secretariaat voert, heeft tot doel om de stakeholders in het Schelde-estuarium proactief te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van beleid met betrekking tot de Schelde.

De Schelderaad kan adviezen geven aan de intergouvernementele Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie (VNSC), waarin de centrale overheden van Nederland en Vlaanderen vertegenwoordigd zijn.

Het overleg is gaande en volgt de agenda van het ambtelijke college van de VNSC. De Schelderaad wordt proactief betrokken bij het VNSC-onderzoeksprogramma 'Agenda voor de Toekomst'.

Belangrijke actuele aandachtspunten zijn het lange termijn perspectief natuur, het lange termijn perspectief toegankelijkheid en de evaluatie van de diverse onderzoeken.